

SÖDERKÖPING.SE

1 (17)

Biblioteksplan

Söderköpings kommun

2019 - 2021

Antagen av Servicenämnden 2018-12-18 § 76

Antagen av Barn- och utbildningsnämnden 2018-12-18 § 91

Biblioteksplanen omfattar såväl folkbiblioteken som skolbiblioteken i Söderköpings kommun, vilka är två skilda verksamheter med olika uppdrag och målgrupper. Servicenämnden ansvarar för folkbiblioteken och barn- och utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteken.

Bibliotekens uppgift

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska, enligt bibliotekslagen, verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. De primära uppdragen i verksamheten är att skapa läslust, förmedla information, stimulera bildning och kunskapsutveckling, stärka litteraturens ställning samt arbeta för digital delaktighet och medie- och informationskunnighet. Detta för att motverka vikande läsförståelse, kunskapsklyftor, digitalt utanförskap samt att möta demokratiska utmaningar.

Biblioteken ska vara lokala mötesplatser och biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer som har annat modersmål än svenska. Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning.

En grundläggande uppgift är att bevaka medieutvecklingen och att göra ett aktivt inköpsurval utifrån användarnas behov och önskemål. Beståndet ska, oavsett format, spegla samtiden, ge kunskap, beskriva historiska skeenden samt skapa läslust, nyfikenhet och engagemang. Läsning ger möjlighet till kunskapsinhämtning och perspektivskiften.

Alla elever ska, enligt skollagen, ha tillgång till ett skolbibliotek. Skolbiblioteket ska användas i elevernas utbildning och vara ett stöd i deras lärande och utveckling. Skolbiblioteket har en viktig pedagogisk uppgift att fylla gällande elevers språkliga förmåga och digitala kompetens.

Fakta om biblioteken i Söderköping

Stadsbiblioteket består av huvudbiblioteket i Stinsen samt två filialer integrerade med skolor, Mogata och Östra Ryd. Stadsbiblioteket är öppet och bemannat 50 timmar i veckan september-april, och 44 timmar i veckan maj-augusti. Filialerna har öppet tre timmar vardera i veckan. En dag/vecka trafikerar en bokbuss delar av Sankt Anna och Västra Husby. Bokbussen hyrs enligt avtal med intilliggande kommun. Stadsbiblioteket har 4,0 bibliotekarier och 3,25 assistenttjänster.

Söderköping har åtta grundskoleenheter fördelade på fem rektorsområden. I kommunen finns också två fristående grundskolor. Utvecklingsplanen behandlar endast de kommunala skolorna. Alla skolor har en bibliotekspedagog som bland annat ansvarar för inköp och för in- och utlån av böcker. Två av de kommunala skolorna på landsbygden har integrerade filial- och skolbibliotek.

Nyströmska skolans bibliotek är öppet 34,5 timmar i veckan och är oftast bemannat. I biblioteket arbetar en bibliotekarie 75 % och en assistent 20 %. Bibliotekets användare är 2018 ca 700 gymnasieelever och vuxenstuderande samt drygt 80 anställda. Nyströmska skolan är en 1-1skola där alla elever får tillgång till en egen laptop eller chromebook under sin studietid.

Regionbibliotek Östergötland och Götasamarbetet

Regionbibliotek Östergötland verkar för att alla invånare i Östergötland ska ha en jämlik tillgång till medier, information och biblioteksservice av god kvalitet. Den regionala biblioteksverksamheten ska främja folkbibliotekens verksamhets- och kunskapsutveckling, samarbete och kvalitet. Regionbibliotek Östergötland driver utvecklingsprojekt inom olika biblioteksområden som Bibliotek och lärande, Digital delaktighet, Bibliotekstjänster på nätet, Läslust och skrivande, Lokalhistoria, Mediesamverkan, m.m.

Söderköpings stadsbibliotek är en del av Götabiblioteken, med ett gemensamt biblioteksdatasystem och bibliotekskort, där Östergötlands alla folkbibliotek samt folkbiblioteken i Tranås ingår. Gemensamt låntagarsystem och ett flöde av medier mellan biblioteken innebär att östgötarnas tillgång till bibliotekens resurser är likvärdig i regionen. Tillgången till databaser har samordnats och användare av Götabiblioteken har samma åtkomst till e-böcker, e-tidskrifter, e-arkiv för släktforskning och för att söka stipendier.

Utvecklingsplan Barn och unga, Söderköpings stadsbibliotek 2019-2021

Folkbiblioteket strävar i sin verksamhet efter att nå alla kommunens barn. Detta görs genom olika insatser riktade både till barn på fritiden och inom barnomsorg och skola.

Mångfald, kvalitet och aktualitet ska prägla medieutbudet för barn och unga. Biblioteket tar hänsyn till den efterfrågan som finns, oavsett format, och erbjuder såväl digitala som fysiska medier. Götabiblioteken har en gemensam medieplan.

Handlingsplan för tillgänglighet 2019-2021 vägleder i arbetet för en mer tillgänglig biblioteksverksamhet.

Läsning och läsupplevelser

Folkbiblioteket arbetar för att särskilt främja läsning och tillgången till litteratur. Alla nyfödda barn i kommunen får genom BVC en inbjudan till att hämta ut en gåvobok på biblioteket.

Folkbiblioteket har kontinuerlig kontakt med Familjecentralen som bland annat rymmer barnmorskemottagning och BVC samt en öppen förskola. Särskilda bokpåsar finns för utlån till föräldrar och barn som besöker den öppna förskolan. Barnbibliotekarien besöker öppna förskolan för att informera om bokpåsarna, barnlitteratur och biblioteket. Biblioteket och öppna förskolan samordnar även biblioteksbesök för föräldrar och barn i samma syfte.

För att främja tillgången till litteratur och komplettera enheternas egna bestånd skickar folkbiblioteket ut bokdepositioner. Dessa distribueras till BVC:s väntrum samt till flertalet barnomsorgsenheter samt förskoleklasser i kommunen. Då skolan gör särskilda lässatsningar ger folkbiblioteket stöd genom boklådor, bokprat eller annat lämpligt.

I syfte att inspirera till läsning bjuds alla årskurs 2, 5 och 7 in till stadsbiblioteket för information och bokprat. Barnbibliotekarien erbjuder biblioteksinformation och läsinspiration till barnens vuxna vid exempelvis föräldramöten i förskolan och grundskolan. Läsfremjandeprojekt för grundskoleelever, i samarbete med Kulturskolan och Vetenskaparna, genomförs kontinuerligt. Varje höst arrangeras fyra - fem barnboksveckor i samarbete med Kulturskolan då förskolegrupper bjuds till biblioteket för kultur och eget skapande under ett bokligt tema. En utställning av barnens alster följer därefter.

Varje år görs en ansökan och redovisning till Kulturrådet gällande inköpsstöd till folkbiblioteket samt skolbiblioteken på grund- och gymnasieskolan. En del av bidraget går till inköp av litteratur till barnomsorgen, barnbibliotekarien gör ett urval som kompletterar enheternas egna bestånd. Vid den årliga utdelningen av dessa bokpaket bjuds barnomsorgspersonalen till biblioteket till en inspirationskväll kring nytgivna barnlitteratur. Barnbibliotekarien gör även bokinköp genom Kulturrådets inköpsstöd till samtliga skolbibliotek, i syfte att komplettera skolbibliotekens egna bestånd. Vid utdelningen av dessa böcker, för åk F-6, ges en presentation till lärarna. Detta för att lärarna sedan ska kunna inspirera sina elever till läsning.

I samarbete med Kulturkontoret erbjuds ofta verksamhet för barn och unga under deras fritid. De återkommande Barnliga lördagarna för barn från 3 år är ett sådant exempel liksom den lovverksamhet som gemensamt planeras och genomförs. Barnbibliotekarien samverkar även med andra bibliotek i länet genom att pröva nya metoder för läs- och skrivfrämjande arbete. Det är viktigt att barn och unga känner att de har möjlighet att påverka biblioteksverksamheten.

Biblioteket samverkar med gymnasieskolan kring gemensamma teman och arrangemang.

Inriktning

- Öka barns läsande och intresse för läsning

Strategier

- Genom samarbete med andra verksamheter hitta vägar att nå de yngsta barnen och deras föräldrar. Detta kan ske exempelvis genom den nationella satsningen "Bokstart"
- Fortsätta att utveckla samarbetet med barnomsorgen, både genom beprövade och nya metoder
- Hitta och pröva nya metoder för att inspirera barn och ungdomar till läsning samt erbjuda forum och möjlighet att samtala om läsoplevelser
- Bevaka och erbjuda nya medieformer, exempelvis e-böcker
- Erbjuder anpassade medier, bevaka utvecklingen av dessa och informera om möjligheten till anpassade medier
- Fortsätta samt utveckla samarbetet med andra verksamheter

Information och lärande

Folkbiblioteket arbetar för att synliggöra och marknadsföra den variation av olika kunskapskällor som finns vid sidan om sökmotorer på internet. Gemensamt kommunabonnemang finns på databaserna Landguiden och Alex-online. Temalådor sammanställs kontinuerligt till barn i skolår 1-9.

Folkbiblioteket är ett stöd för grundskolebiblioteken och medverkar till att utveckla dessa samt att stötta bibliotekspedagoger i att administrera biblioteksverksamheten. Gemensamma möten hålls kontinuerligt.

Inriktning

- Möta nya behov och öka medie- och informationskunnigheten (MIK) hos barn och unga

Strategier

- Erbjuder skolelever handledning i hur man söker och hittar i biblioteket och bibliotekskatalogen, samt i de databaser som biblioteket tillhandahåller
- Ge tillgång till och handledning i ny teknik i biblioteket, som exempelvis e-böcker
- Integrera MIK-perspektivet i verksamhet riktad mot barn och unga
- Öka den digitala kompetensen hos bibliotekspersonalen

Tillgänglighet

Med tillgänglighet menas här åtkomst till den fysiska bibliotekslokalen, biblioteksverksamhet samt till biblioteket på webben. Biblioteket strävar efter att alla användare ska ha tillgång till bibliotekets medier och verksamhet. Särskild uppmärksamhet ägnas åt personer med funktionsnedsättning.

På den s.k. Äppelhyllan tillhandahålls medier speciellt anpassade för barn och unga med funktionsnedsättning. I Äppelhyllan finns t.ex. medier på teckenspråk och med tecken som stöd, taktila bilderböcker, samt bok & DAISY.

Biblioteket tillhandahåller ett brett utbud av lättlästa böcker för olika åldersgrupper

Biblioteket erbjuder s.k. Språkpiller, vilket är bilderböcker som tagits fram i samarbete mellan bibliotek och logoped i Östergötland för att stimulera språket hos barn med försenad språkutveckling. Barn med försenad språkutveckling kan få böcker förskrivna på recept av en logoped.

Folkbiblioteket samarbetar med grundskolorna vid registrering av elever till MTM:s tjänst Egen nedladdning.

Inriktning

- Biblioteket ska vara fysiskt och digitalt tillgängligt för alla

Strategier

- Tillgänglighetsanpassa lokaler och bibliotekets hemsida
- Stödja skolbiblioteken i driften av datoriserade biblioteksrutiner
- Fortsätta utveckla och utöka utbudet på Äppelhyllan
- Erbjud s.k. Språkpiller som framtagits i samarbete med logoped, för språkstimulans och språkutveckling
- Skapa kontakter med skola och förmedlare för att erbjuda verksamhet till barn med funktionsnedsättning

Andra språk än svenska

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. Efterfrågan på medier på andra språk än svenska har tidigare inte varit särskilt stor på folkbiblioteket men ökar nu stadigt. Biblioteket strävar efter att på efterfrågan kunna erbjuda alla användare böcker på det egna modersmålet, antingen genom det egna beståndet eller genom att reservera in media från det flytande bestånd som är tillgängligt inom Götabiblioteken, alternativt genom bokdepositioner från Internationella Biblioteket.

Inriktning

- Erbjud verksamhet och medier som tillmötesgår målgruppens behov och önskemål samt underlättar integration

Strategier

- Bygga vidare på bestånd av böcker på andra språk än svenska. Anpassa utbudet efter de språkgrupper som finns representerade i kommunen. I

övrigt utnyttja det flytande bestånd av medier på andra språk som tillgängliggörs via Götabiblioteken.

- Genom omvärldsbevakning följa och möta upp behovet bland användarna
- Utveckla samarbetet med föreningar och samordnare i kommunen, bl.a. språkintruktionsprogram samt kommunens integrationsenhet

Utvecklingsplan Vuxna, Söderköpings stadsbibliotek 2019-2021

Biblioteket är en mötesplats för informations- och kulturutbyte i vid bemärkelse, en plats som besöks av många grupper människor, med många olika behov och önskemål. Målgrupper är alla som söker information, kunskap, kulturupplevelser eller som deltar i ett lärande, oavsett om detta sker formellt eller informellt, i grupp eller enskilt. Utgångspunkten är att biblioteket ska användas som en resurs i det livslånga lärandet och som en kulturarena genom hela livet.

Folkbiblioteken ska, enligt Bibliotekslagen, verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Mångfald, kvalitet och aktualitet ska prägla medieutbudet. Biblioteket beaktar den efterfrågan som finns, oavsett format, och erbjuder såväl digitala som fysiska medier. Götabiblioteken har en gemensam medieplan.

Handlingsplan för tillgänglighet 2019-2021 vägleder i arbetet för en mer tillgänglig biblioteksverksamhet.

Läsning och läsupplevelser

Det läsfrämjande arbetet mot vuxna utgörs av referenssamtal, boksamtal i cirkelform, skyltning i biblioteket samt lästips genom foldrar, på hemsidan och i sociala medier. Evenemang arrangeras ofta i samarbete med Kulturkontoret och/eller med andra aktörer, ett exempel på detta är det årligen återkommande Söderköpings bokhylla, en serie författarbesök sommartid. Inom Götabiblioteken arbetar man gemensamt i projekt och nätverk för nya läsfrämjande metoder. Litteraturscen Östergötland samt Litteraturscen Söderköping är exempel på aktuella läs- och litteraturfrämjande projekt.

Inriktning

- Stärka läsandet och litteraturens ställning

Strategier

- Utveckla nya metoder för att inspirera till läsning både i det fysiska biblioteket och genom hemsidan och sociala medier
- Sök samarbeten med andra aktörer och verksamheter för metodutveckling samt för att nå fler kommuninvånare
- Bevaka och erbjuda nya mediaformer

Information och lärande

Biblioteket arbetar aktivt för att stötta de distansstudenter som bor i kommunen genom inköp av kurslitteratur och gratis fjärrlån av litteratur som inte finns att tillgå i Götabiblioteken. Därtill erbjuds hjälp med informationssökning samt en lugn studiemiljö i form av ett bokningsbart studierum.

Dagens samhälle blir ständigt mer digitaliserat. Alla har inte den utrustning eller kunskap som krävs för att använda sig av digitala tjänster. Detta kan i förlängningen innebära att man inte har möjlighet att utöva sina demokratiska

rättigheter. Risken finns att informations- och kunskapsklyftor mellan medborgare ökar. Biblioteket arbetar för att minska digitala klyftor och öka medie- och informationskunnigheten. Enklare teknikhjälp i informationsdisken, individuell handledning, teknik-drop-in, IT-workshops, källkritiska samtal och föreläsningar utgör exempel på befintlig verksamhet. Publika datorer, skanner och trådlöst nätverk finns att tillgå.

Inriktning

- Biblioteket ska utgöra en plats för lärande och verka för delaktighet i samhället

Strategier

- Samarbeta med studieförbund, föreningar, vuxenutbildningsanordnare, gymnasie- och universitetsbibliotek
- Utgöra en resurs för studerande genom att handleda i informationssökning
- Erbjud utbildning i användandet av Internet och databaserade tjänster, både för nybörjare och mer vana användare
- Bevaka och erbjuda den teknik som behövs för att vara en aktiv medborgare i det demokratiska samhället
- Öka medie- och informationskunnigheten
- Öka den digitala kompetensen hos bibliotekspersonalen

Tillgänglighet

Med tillgänglighet menas här åtkomst till den fysiska bibliotekslokalen, biblioteksverksamheten samt till biblioteket på webben. Biblioteket ska vara tillgängligt för alla men särskild uppmärksamhet ska ägnas åt bl.a. personer med funktionsnedsättning.

För att tillgodose låntagargrupper med behov av anpassade medier finns medier i olika format, såsom talböcker, storstilsböcker och litteratur skriven på lättläst svenska. MTM:s tjänst Egen nedladdning förmedlas och ett begränsat antal DAISY-spelare finns för utlån. Uppsökande verksamhet i form av bokdepositioner används för att nå kommuninvånare på äldreboenden och hemleveranser av böcker erbjuds till låntagare som inte själva kan ta sig till biblioteket. Biblioteket satsar på nya sätt att förmedla talböcker genom tjänsten talboken kommer, samt att erbjuda biblioteksbesökare möjligheten att pröva på taltidning i olika former.

Inriktning

- Biblioteket ska vara fysiskt och digitalt tillgängligt för alla

Strategier

- Tillgänglighetsanpassa bibliotekets lokaler och bibliotekets hemsida
- Marknadsföra e-tjänster som kan nås via hemsidan
- Bevaka den tekniska utvecklingen inom medie- och informationsområdet för att kunna ge god service till personer med funktionsnedsättning
- Utveckla samarbeten och nätverk med förmedlare inom omsorg och äldreomsorg, föreningar och organisationer
- Erbjud anpassade medier, bevaka utvecklingen kring dessa och informera om möjligheten till anpassade medier

- Fokusera på uppsökande verksamhet för att nå kommuninvånare som inte tar sig till biblioteket på egen hand, marknadsföra aktuella bibliotekstjänster för målgruppen
- Verka för läsombud inom de kommunala omsorgerna i kommunen

Andra språk än svenska

Regelbundna kontakter hålls med de kommunala instanser som arbetar med nyanlända invandrare. Tillsammans med frivilliga organisationer arrangeras Språkcafé för de som vill öva på sin svenska. Biblioteksvisningar för SFI-elever samt ungdomar i boenden för ensamkommande flyktingbarn erbjuds varje termin. Elever i olika åldrar från gymnasiets språkintruktionsprogram erbjuds biblioteksvisningar och bokprat. Mediebeståndet består av facklitteratur såsom exempelvis lexikon och körkortsböcker. Medier erbjuds antingen från det egna beståndet men även från det flytande bestånd som finns inom Götabiblioteken, alternativt genom bokdepositioner från Internationella Biblioteket.

Inriktning

- Erbjud verksamhet som tillmötesgår målgruppens behov och önskemål samt underlättar integration

Strategier

- Bygga vidare på bestånd av böcker på andra språk än svenska. Anpassa utbudet efter de språkgrupper som finns representerade i kommunen. I övrigt utnyttja det flytande bestånd av medier på andra språk som finns tillgängligt via Götabiblioteken
- Genom omvärldsbevakning följa och möta upp behovet bland användarna
- Utveckla samarbetet med föreningar och samordnare i kommunen, bl.a. språkintruktionsprogrammet samt kommunens integrationsenhet

Utvecklingsplan Grundskolebibliotek 2019 – 2021

Skolbiblioteket ska vara en pedagogisk resurs för såväl elever som pedagoger. Det är av stor betydelse att eleverna har tillgång till biblioteket under sin skoltid och att biblioteket finns nära barnen. Det finns ett starkt samband mellan bemannade skolbibliotek och god läsförmåga.

Läsförmåga och läsförståelse påverkar lärandet inom alla skolämnen. För att locka till läsning måste barn och ungdomar ges chanser till lustfyllda läsoplevelser. Här har skolbiblioteken en viktig uppgift.

Läsning och läsoplevelser

Skolbiblioteken används i första hand till boklån och till att söka information i facklitteratur. Merparten av skolbibliotekens bestånd utgörs av skönlitteratur. Det finns tillgång till talböcker, för elever med läshinder genom Legimus och Inläsningstjänst. Böcker på hemspråk finns främst i form av E-böcker och i begränsad omfattning i fysisk form på skolbiblioteken.

Alla elever på mellan- och högstadiet har tillgång till en egen Chromebook. Lågstadieeleverna har tillgång till datorer med internetuppkoppling.

Skolbibliotekspedagoger har avsatt tid för att sköta skolbiblioteket på respektive skola. Den avsatta tiden går bland annat åt till öppethållande, bokinköp och allmän skötsel av biblioteket. Det är önskvärt att tiden som avsätts för skolbibliotekspedagogen är tillräcklig för läsfrämjande aktiviteter.

Inriktning

- Skolbiblioteken ska stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur

Strategier

- Bibliotekspedagogen ska inspirera och motivera kollegor till att bli läsförebilder för eleverna
- Ett uppdaterat och inspirerande utbud av media ska finnas tillgängligt för eleverna skolbiblioteken
- Tillgång till digitala texter via till exempel NE och NE Junior
- Eleverna är delaktiga i skolbibliotekens verksamhet
- Läsfrämjande aktiviteter

Information och lärande

Genom kommunlicenser som köpts in i samarbete mellan grundskolorna, gymnasieskolan och folkbiblioteket har alla kommunala grundskolor tillgång till databaserna Landguiden och Alex online. Grundskolorna har ett eget abonnemang på NE, NE Junior och Inläsningstjänst.

Genom till exempel Statens medieråd finns övningar och lektionsupplägg kopplat till källkritik och informationssökning.

Inriktning

- Eleverna ska ha förmåga att söka och bearbeta information och kunskap
- Eleverna ska kunna tolka, värdera och källkritiskt granska information och källor

Strategier

- Alla elever i grundskolan ska, via skolbiblioteket och/eller i sin ordinarie undervisning, ha undervisning i informationssökning och källkritik
- Skolbiblioteket tillhandahåller facklitteratur som komplement till källor på nätet
- Det finns en site med lärresurser på skolornas startsidor. Där kan lärare få tips och idéer på hur man kan förbättra elevernas förmåga att söka och kritiskt granska källor

Tillgänglighet

Alla skolbibliotek kan användas av lärare och elever under hela skoldagen.

Åtta av de nio skolbiblioteken har den datoriserade katalogen och utlåningssystemet Freelib som är samma typ av biblioteksdatasystem som används i folkbiblioteket. Skolornas biblioteksbestånd finns registrerade i biblioteksdatasystemet.

Inriktning

- Alla skolenheter ska ha ett skolbibliotek i en särskilt avsatt och ändamålsenlig lokal, tillgänglig under skoltid

Strategier

- Skolbiblioteken ska ha bemannade öppettider som möjliggör biblioteksbesök för alla elever
- Bibliotekspedagogerna informerar och aktualiserar biblioteksplanen för rektor och pedagoger
- Tillgång till tjänster med upplästa böcker ex. Inläsningstjänst och Legimus för elever med läshinder

Utvecklingsplan Gymnasiebiblioteket på Nyströmska skolan 2019-2021

Biblioteket fungerar som Nyströmska skolans hjärta. Det är placerat centralt i skolan och är en resurs som angår alla som arbetar på skolan, både elev och personal.

”På Nyströmska skolan ser vi att framgång i livet i stor utsträckning är beroende av vår vilja att se kvaliteten i det vi gör och av vår ambition att utvecklas. Denna grundinställning ska bidra till goda kunskaper och en stark personlig utveckling för alla som arbetar på Nyströmska, elev som personal. Vi möter varje person utifrån individuella förmågor, möjligheter och förtjänster. Alla på Nyströmska strävar efter hög kvalitet inom alla områden: en personal med god kompetens, en stimulerande och vacker arbetsmiljö med modern utrustning, ett varierat arbetssätt och ett förhållningssätt till varandra där gott bemötande och höga förväntningar är ledorden.” (Nyströmska skolan, 2018)

Läsning och läsoplevelser

Bibliotekarien stimulerar och ger inspiration till elevernas och personalens läsning genom utställningar och bokprat i grupper. Bibliotekarien sammanställer litteraturlistor och plockar ihop böcker för olika arbetsområden. Bibliotekarien anordnar kulturaktiviteter för och med elever med anknytning till litteratur som t ex författarbesök, utställningar och poesidagar och håller kontakt och samarbetar på olika sätt med kommunens stadsbibliotek och kultursekreterare liksom med övriga gymnasiebibliotekarien i länet. De senaste sju åren har eleverna tillsammans med bibliotekarien drivit bokcirkeln ”Nyströmska skolans litteratursällskap”. De senaste åren har antalet elever med annat modersmål än svenska ökat markant vilket ställer nya krav på biblioteket. Lättläst litteratur samt litteratur på andra språk ges allt större utrymme i bibliotekets budget. Här spelar kommunens abonnemang på inläsningstjänst en betydelsefull roll då alla elever erbjuds möjlighet att lyssna på både ordinarie kurslitteratur samt lättlästa böcker för dem som har det behovet.

Inriktning

- Öka elevernas läsning för att främja deras läsutveckling

Strategier

- Finna nya metoder för att stimulera intresset för läsning av skönlitteratur
- Bibehålla och utveckla kulturaktiviteter för och med elever med anknytning till litteratur
- Utveckla samarbetet med olika ämnesinriktningar och därmed visa på skönlitteraturens bredd
- Visa elever och personal hur man lånar e-böcker och e-ljudböcker
- Visa eleverna inläsningstjänsts fördelar och utbud av lättläst samt uppmana lärarna att uppmuntra användandet av denna tjänst
- Öka beståndet av litteratur på elevernas modersmål samt lättläst svenska
- Erbjuder egen nedladdning via Legimus till de som behöver talböcker

Information och lärande

Biblioteket ger möjligheter att erbjuda eleverna individuellt anpassade källor som komplement till kurslitteraturen. Genom biblioteket och dess personal ska eleverna ges möjlighet att utveckla god informationskompetens och kunskaper kring medie- och informationskunnighet, källkritik och sökstrategier. Biblioteket tillhandahåller verktyg för att kunna hitta och bearbeta information från både tryckta och webbaserade källor. Informationskompetens är grundläggande för att klara dagens vardagsliv, men är också en förutsättning för att klara högskolestudier.

I och med att alla elever har sin egen dator följer nya utmaningar och utökade möjligheter för bibliotekets verksamhet. Biblioteket kan enkelt tas med hem och eleverna är inte längre bundna av det fysiska biblioteksrummet. Webbaserade resurser och läromedel öppnar nya dörrar för elevernas lärande. Detta ställer dock höga krav på elevernas förmåga att granska och värdera olika källor.

Bibliotekarien undervisar i informationssökning, både i biblioteket och i den ordinarie klassrumsundervisningen och deltar aktivt i undervisningen genom att ge fortlöpande handledning till enskilda elever och elevgrupper vid större fördjupningsarbeten, projekt etc. Bibliotekarien deltar regelbundet på ämneskonferenser och i programgruppsmöten och ingår på olika sätt i skolans pedagogiska verksamhet. Lärarna anser generellt att biblioteket är nödvändigt för att undervisningen ska kunna bedrivas i enlighet med läroplanen. De anser också att det är av stort värde att kunna samarbeta med skolbibliotekarien för att eleverna ska beredas möjlighet att arbeta självständigt med informationssökning.

Eleverna använder biblioteket och bibliotekets resurser mer och mer under sin studietid. De uttrycker i de årliga enkätundersökningarna att biblioteket är en hjälp till bättre studier och betyder mycket för skolarbetet. De menar att biblioteket är ett centrum för kunskap och möten på Nyströmska skolan. Eleverna säger att de lärt sig att söka information på ett helt nytt och effektivt sätt och de poängterar att det är bra för dem.

Inriktning

- Öka antalet elever som använder bibliotekets resurser på ett adekvat sätt

Strategier

- Utveckla och fördjupa det pedagogiska samarbetet med lärarna
- Ge lärarna möjlighet att systematiskt engagera sig i bibliotekets utveckling och verksamhet
- Stärka kommunikationsvägarna till vuxenutbildningen
- Bibliotekarien deltar vid programgruppsmöten och konferenser för att på ett aktivt sätt engageras i elevernas olika arbeten och projekt
- Fortsätta att regelbundet utvärdera verksamheten med återkommande elevenkät i samtliga klasser och verksamheter
- Uppmuntra lärare vid vuxenutbildningen att ta kontakt med oss i biblioteket vid upplägg och start av olika arbeten
- Erbjud eleverna ett eget konto på inläsningstjänst för att kunna lyssna på sin kurslitteratur

Tillgänglighet

Nyströmska skolans bibliotek är idag 2018 öppet klockan 8-15.30 två dagar i veckan och 8-15.15 två dagar i veckan resp. 9-14 på fredagar. Biblioteket är oftast bemannat.

Inriktning

- Biblioteket ska vara öppet och bemannat under skoltid

Strategi

- Anpassa bibliotekariens och assistentens individuella scheman så att biblioteket alltid är bemannat

Bilagor

Bibliotekslagen 2013:801

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

6 § Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

9 § På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

Första stycket hindrar inte att folkbiblioteken tar ut

1. ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och andra liknande tjänster, och
2. avgift för de fall låntagare inte inom avtalad tid lämnar tillbaka det som de har lånat.

10 § Enligt 2 kap. 36 § skollagen (2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek

17 § Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Skollagen

2 kap. 36 § Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Lrp11, avsnitt 2.8

Rektorns ansvar:

- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel,

Skolinspektionens krav på skolbibliotek

Skolinspektionen bedömer att följande krav ska vara uppfyllda för att eleverna ska anses ha tillgång till skolbibliotek. Myndigheten kommer därför att utgå från dessa krav i tillsynen.

1. Eleverna har tillgång till ett skolbibliotek i den egna skolenhetens lokaler eller på rimligt avstånd från skolan som gör det möjligt att kontinuerligt använda biblioteket som en del av elevernas utbildning för att bidra till att nå målen för denna.
2. Biblioteket omfattar böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier.
3. Biblioteket är anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.

Definition av skolbibliotek

I skollagen finns ingen närmare precisering av vad som kännetecknar ett skolbibliotek. Enligt propositionen inför den nya skollagen ska organiseringen av skolbiblioteksverksamheten vara flexibel och tillgången till skolbibliotek kunna ordnas på olika sätt, beroende på de lokala förhållandena vid varje skola. Skolornas och elevernas olika behov och förutsättningar ska kunna medföra variation i anordnandet av skolbibliotek.

Skolverket definierar ett skolbibliotek som ”en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.”

SKOLFS 2011:144

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.1 Kunskaper

Mål

... kan söka sig till saklitteratur, skönlitteratur och övrigt kulturutbud som en källa till kunskap, självinsikt och glädje ... kan använda bok- och bibliotekskunskap och modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.